

ปัญหาเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานของครูสังคมศึกษา
ในระดับมัธยมศึกษา

นายวิชัย จันทร์ เทพา

004671

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

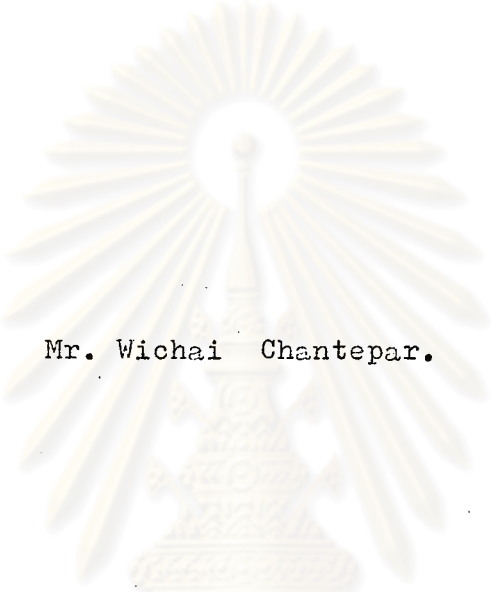
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2524

PROBLEMS CONCERNING WORKING CONDITIONS OF SOCIAL STUDIES TEACHERS
AT THE SECONDARY EDUCATION LEVEL

Mr. Wichai Chantepar.

This Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Secondary Education

Graduate School
Chulalongkorn University

1981

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัญหา เกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานของครูสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษา

โดย นายวิชัย จันทร์ เทพา

ภาควิชา มัธยมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลาวัณย์ วิทยาวุฑฒิกุล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... *Prof. Dr. Jitaporn Jitaporn* คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประคิมรัฐ บุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... *Dr. Jitaporn Jitaporn* ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิบูลศรี วัฒนสมสิทธิ์)

..... *Dr. Jitaporn Jitaporn* กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ยุพิน พิพิธกุล)

..... *Dr. Jitaporn Jitaporn* กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลาวัณย์ วิทยาวุฑฒิกุล)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัญหาเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานของครูสังคมศึกษาในระดับ
มัธยมศึกษา

ชื่อผู้ศึกษา นายวิชัย จันทร์ เทพา

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลาวัณย์ วิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วิทยาเขตสุพรรณบุรี

ภาควิชา มัธยมศึกษา

ปีการศึกษา 2524

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานของครูสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียน
รัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ทั่วประเทศ เกี่ยวกับปัญหาส่วนตัวทั่วไปและปัญหาเกี่ยวกับ
สภาพการปฏิบัติงาน และเพื่อเปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานของครูสังคมศึกษาในส่วน
กลางและส่วนภูมิภาค ครูสังคมศึกษาชายและครูสังคมศึกษาหญิง และครูสังคมศึกษาที่มี
ประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ตัวอย่างประชากรในการวิจัยประกอบด้วยครูสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษา
จำนวน 615 คน โดยสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นจากโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์
ทั่วประเทศ ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามจำนวน 1 ชุด ประกอบด้วยคำถามแบบตรวจคำตอบ
มาตราส่วนประเมินค่า และแบบปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ โดยหา
การอยุ่ละ ความสัมพันธ์เชิงสหสัมพันธ์ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที

ผลการวิจัย

1 ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานของครูสังคมศึกษา ได้แก่ ปัญหาส่วนตัว
ทั่วไป ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตร นักเรียน การเรียนการสอน การเพิ่มพูนความรู้และ
ประสบการณ์ อัตรากำลังทำงาน ผู้บริหาร ระบบการปฏิบัติงาน เพื่อนร่วมงาน

สภาพแวดล้อมในโรงเรียน และสวัสดิภาพและความมั่นคงในอาชีพ

2 ปัญหาที่ครูสังคมนศึกษาประสบอยู่ในระดับมาก เป็นปัญหาที่มีความสำคัญและเป็นอุปสรรคอย่างยิ่งต่อการปฏิบัติงาน มีดังนี้

2.1 ครูสังคมนศึกษามีปัญหาเกี่ยวกับการสอนตามหลักสูตรใหม่ เนื้อหาบางเรื่องยากเกินไป ปริมาณของเนื้อหามีมาก ไม่สอดคล้องกับ เวลาและหน่วยการเรียน

2.2 ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญของวิชาสังคมนศึกษา

2.3 นักเรียนไม่เห็นความสำคัญของวิชาสังคมนศึกษา ไม่สนใจและไม่ตั้งใจเรียน ขาดทักษะการใช้แหล่งวิทยาการและการแสดงความคิดเห็นวิเคราะห์วิจารณ์ในการเรียนสังคมนศึกษา

2.4 โรงเรียนขาดแคลนงบประมาณ คู่มือครู สื่อการสอน ตำรา และเอกสารต่าง ๆ ในการสนับสนุนการเรียนการสอนสังคมนศึกษา

2.5 ครูสังคมนศึกษาขาดความรู้และทักษะในการใช้ เทคนิคการสอนแบบใหม่ ๆ และครูสังคมนศึกษาไม่มีเสรีภาพทางวิชาการ เท่าที่ควร

3 ปัญหาที่ครูสังคมนศึกษาในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคประสบอยู่โดยส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน แต่ประเด็นที่แตกต่างกันและเป็นประเด็นที่ครูสังคมนศึกษาในส่วนกลางประสบอยู่ในระดับมากกว่าครูสังคมนศึกษาในส่วนภูมิภาค คือ ความไม่สะดวกในการเดินทางไปปฏิบัติงาน ปัญหาเรื่อง เวลาที่ใช้ เตรียมการสอน และสภาพแวดล้อมของโรงเรียนไม่ดี ส่วนประเด็นที่ครูสังคมนศึกษาในส่วนภูมิภาคประสบอยู่ในระดับมากกว่าครูสังคมนศึกษาในส่วนกลางคือ ปัญหาการเงิน หลักสูตร และ เนื้อหาวิชาไม่เหมาะสมกับระดับชั้นและไม่ทันเหตุการณ์ นักเรียนขาดทักษะในการใช้แหล่งวิทยาการและทักษะในการแสดงความคิดเห็นวิเคราะห์วิจารณ์ นักเรียนขาดแคลนหนังสือเรียนและหนังสืออ่านประกอบ ความไม่สะดวกในการให้บริการของห้องสมุด จำนวนคาบการสอนมาก ต้องไปช่วยทำงานอื่นนอกเหนือจากการสอน และมีปัญหาเรื่อง เวลาสำหรับคนควาเพิ่มเติมและตรวจงานนักเรียน

4 ปัญหาที่ครูสังคมนศึกษาชายและครูสังคมนศึกษาหญิงประสบอยู่โดยส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน แต่ประเด็นที่แตกต่างกันและเป็นประเด็นที่ครูสังคมนศึกษาชายประสบอยู่ในระดับ

มากกว่าครูสังคมศึกษาหญิง คือ ปัญหาทางการเงิน จำนวนคาบการสอนมาก ต้องไปช่วยทำงานอื่นนอกเหนือจากการสอน และไม่มีเวลาตรวจงานนักเรียน ส่วนประเด็นที่ครูสังคมศึกษาหญิงประสบอยู่ในระดับมากกว่าครูสังคมศึกษาชาย คือ ปัญหาความมั่งคั่งและทักษะในการสร้างสื่อการสอน *

5 ปัญหาที่ครูสังคมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานมาก (อายุราชการ 5 ปีขึ้นไป) และครูสังคมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อย (อายุราชการต่ำกว่า 5 ปี) ประสบอยู่โดยส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน แต่ประเด็นที่แตกต่างกันและเป็นประเด็นที่ครูสังคมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากประสบอยู่ในระดับมากกว่าครูสังคมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อย คือ ปัญหาเรื่อง เวลาสำหรับเตรียมการสอน ศึกษาคนควาเพิ่มเติมและตรวจงานนักเรียน เจตคติที่ไม่ดีต่อการเป็นครูสังคมศึกษา ส่วนประเด็นที่ครูสังคมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยประสบอยู่ในระดับมากกว่าครูสังคมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานมาก คือ ปัญหาทางการเงิน หลักสูตรและเนื้อหาวิชาไม่เหมาะสมกับระดับชั้น การไร้เทคนิคการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา ปัญหาการขาดการประสานงาน การแบ่งงานไม่เหมาะสม และการไม่มีการระดมพลังสมอง

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

8

Title : Problems Concerning Working Conditions of
Social Studies Teachers at the Secondary
Education Level

Name : Mr. Wichai Chantepar.

Thesis Advisor : Assistant Professor Lawan Wityawudhikul.

Department : Secondary Education

Academic Year : 1981

ABSTRACT

The purposes of this research were to study the problems concerning working conditions of social studies teachers at the secondary education level in the government and private schools throughout the country, and to compare the problems concerning working conditions of social studies teachers in central region and provincial region, of male and female social studies teachers, and of social studies teachers with different amount of working experience.

A sample of 615 social studies teachers from both government and private secondary schools throughout the country was drawn out by stratified random sampling technique. A questionnaire consisting of checklist, rating scale and open - ended items was constructed by the researcher. The obtained data were statistically analyzed by means of percentage , arithmetic mean, standard deviation and t - test.

The findings of this study were as follows :

1. The problems that social studies teachers considered to be obstacles in their job were those concerning personal matters

(economics, health and etc.), curriculum , students, instruction , the incrementation of knowledge and experience, work load, administrators, working system within the school, colleagues , school environment, and welfare and security of the profession.

2. The problems that social studies teachers considered to be the main obstacles in their job were :

2.1 Some topics in the new curriculum were too difficult, and some were too long to be covered within the available time allotted.

2.2 Administrators did not recognize the importance of social studies subject.

2.3 Students did not regard social studies as an important subject. They did not give proper attention to study it. In addition, the lack of discussion skills and the ability to use learning resources on the part of students also hampered the teaching and learning situations.

2.4 Schools lacked budget, teachers' manuals, texts and materials in implementing learning and teaching social studies.

2.5 Most social studies teachers lacked knowledge and skills on innovative teaching methods. They also did not have appropriate academic freedom.

3. In general, problems confronting social studies teachers in central region and those in provincial region were comparatively not significantly different. Only problems concerning inconvenience of traveling to and from work everyday , time available for lesson planning, and bad environment of the school that central region

teachers considered to be serious while those concerning financial difficulties , inappropriateness of curriculum as to class level and contemporary events, students' lack of skill for critical discussion, scarcity of texts and supplementary readings, inadequacy of library services, too much teaching load , extra duties in addition to classroom teaching, and lack of time for correcting exercises and reading to further one's knowledge were considered to be serious by provincial region teachers.

4. In general , problems confronting male and female social studies teachers were comparatively not significantly different. Only problems concerning financial difficulties , teaching load, extra responsibilities, and not enough time to correct students' exercises that male teachers considered to be serious while a problem concerning the lack of knowledge and skill for production of teaching materials was considered to be serious by female teachers.

5. In general , problems confronting social studies teachers with more working experienced (having 5 or more years of working experiences) and those with less working experiences (having less than 5 years of working experiences) were comparatively not significantly different. Only problems concerning lack of time for lesson planning, exercise correcting and reading to further one's knowledge , and more negative attitude toward social studies teaching that more experienced teachers considered to be serious while those concerning financial difficulties, inappropriateness of content for class level, proper teaching techniques, lack of coordination among staff members, improper division of responsibility, and lack of brainstorming before any decision was made were considered to be serious by less experienced teachers.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้ เริ่มต้นและสำเร็จลงด้วยดี ด้วยความเอาใจใส่ ช่วยเหลือ
ตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง ให้ออกเสนอแนะ ตลอดจนให้กำลังใจตลอดระยะเวลาทำวิจัยจาก
อาจารย์ที่ปรึกษา คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลาวัณย์ วิทยาวุฒิกุล และได้รับคำปรึกษา
แนะนำในกรณีวิธีการทางสถิติที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการเสนอผลการวิจัยจาก
รองศาสตราจารย์บุษิณี พิพิธกุล ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่าน เป็น
อย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุมิตรา อังวัฒนกุล และ อาจารย์
ดร. ประพนธ์ เจียมกุล ที่ได้กรุณาตรวจแก้ไขบทคัดย่อภาษาอังกฤษ ขอขอบพระคุณ
ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน ที่ได้กรุณาตรวจแก้ไขแบบสอบถาม ขอขอบพระคุณผู้บริหาร
โรงเรียนและอาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษาของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร
ที่อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้ และขอขอบคุณ พี่ เพื่อน น้อง
ที่ให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือจนทำให้การวิจัยสำเร็จลงด้วยดี

วิชัย จันทร์ เทพา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ช
กิตติกรรมประกาศ	ญ
รายการตารางประกอบ	ต
บทที่	

1	บทนำ	
	ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา	1
	วัตถุประสงค์ในการวิจัย	6
	สมมุติฐานของการวิจัย	6
	ขอบเขตของการวิจัย	7
	ข้อตกลงเบื้องต้น	8
	ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย	8
	คำจำกัดความ	8
	ประโยชน์ของการวิจัย	9
2	วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
3	วิธีดำเนินการวิจัย	58
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	64
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และขอเสนอแนะ	128
	สรุปผลการวิจัย	129
	อภิปรายผล	131
	ขอเสนอแนะ	144

หน้า

บรรณานุกรม	152
ภาคผนวก ก	159
ภาคผนวก ข	161
ภาคผนวก ค	166
ประวัติผู้เขียน	178

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

• รายการตารางประกอบ

ตารางที่

	หน้า
1 สถานภาพของครูสังคมศึกษา	64
2 ปัญหาสภาพการปฏิบัติงานของครูสังคมศึกษา คานปัญหาส่วนตัว . .	76
3 ปัญหาสภาพการปฏิบัติงานของครูสังคมศึกษา คานหลักสูตร . . .	77
4 ปัญหาสภาพการปฏิบัติงานของครูสังคมศึกษา คานนักเรียน . . .	78
5 ปัญหาสภาพการปฏิบัติงานของครูสังคมศึกษา คานการ เรียนการสอน	79
6 ปัญหาสภาพการปฏิบัติงานของครูสังคมศึกษา คานการ เพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์	81
7 ปัญหาสภาพการปฏิบัติงานของครูสังคมศึกษา คานอัตรากาทำงาน	82
8 ปัญหาสภาพการปฏิบัติงานของครูสังคมศึกษา คานผู้บริหาร . . .	83
9 ปัญหาสภาพการปฏิบัติงานของครูสังคมศึกษา คานระบบการปฏิบัติงาน	84
10 ปัญหาสภาพการปฏิบัติงานของครูสังคมศึกษา คานเพื่อนร่วมงาน . .	85
11 ปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในโรงเรียน	86
12 ปัญหาสภาพการปฏิบัติงานของครูสังคมศึกษา คานสวัสดิภาพและความ มั่นคงในอาชีพ	87
13 เปรียบ เทียบปัญหาสภาพการปฏิบัติงานของครูสังคมศึกษาในสวนกลาง กับสวนภูมิภาค คานปัญหาส่วนตัว	88
14 เปรียบ เทียบปัญหาสภาพการปฏิบัติงานของครูสังคมศึกษาในสวนกลาง กับสวนภูมิภาค คานหลักสูตร	89
15 เปรียบ เทียบปัญหาสภาพการปฏิบัติงานของครูสังคมศึกษาในสวนกลาง กับสวนภูมิภาค คานนักเรียน	90
16 เปรียบ เทียบปัญหาสภาพการปฏิบัติงานของครูสังคมศึกษาในสวนกลาง กับสวนภูมิภาค คานการ เรียนการสอน	92
17 เปรียบ เทียบปัญหาสภาพการปฏิบัติงานของครูสังคมศึกษาในสวนกลาง กับสวนภูมิภาค คานการ เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์	94

18	เปรียบเทียบปัญหาสภาพการปฏิบัติงานของครูสังคมศึกษาในสวนกลาง กับสวนภูมิภาค ด้านอัตราการทำงาน	95
19	เปรียบเทียบปัญหาสภาพการปฏิบัติงานของครูสังคมศึกษาในสวนกลาง กับสวนภูมิภาค ด้านผู้บริหาร	96
20	เปรียบเทียบปัญหาสภาพการปฏิบัติงานของครูสังคมศึกษาในสวนกลาง กับสวนภูมิภาค ด้านระบบการปฏิบัติงาน	97
21	เปรียบเทียบปัญหาสภาพการปฏิบัติงานของครูสังคมศึกษาในสวนกลาง กับสวนภูมิภาค ด้านเพื่อนร่วมงาน	98
22	เปรียบเทียบปัญหาสภาพการปฏิบัติงานของครูสังคมศึกษาในสวนกลาง กับสวนภูมิภาค ด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน	99
23	เปรียบเทียบปัญหาสภาพการปฏิบัติงานของครูสังคมศึกษาในสวนกลาง กับสวนภูมิภาค ด้านสวัสดิภาพและความมั่นคงในอาชีพ	100
24	เปรียบเทียบปัญหาสภาพการปฏิบัติงานของครูสังคมศึกษารายกับหญิง ด้านปัญหาส่วนตัว	101
25	เปรียบเทียบปัญหาสภาพการปฏิบัติงานของครูสังคมศึกษารายกับหญิง ด้านหลักสูตร	102
26	เปรียบเทียบปัญหาสภาพการปฏิบัติงานของครูสังคมศึกษารายกับหญิง ด้านนักเรียน	103
27	เปรียบเทียบปัญหาสภาพการปฏิบัติงานของครูสังคมศึกษารายกับหญิง ด้านการเรียนการสอน	104
28	เปรียบเทียบปัญหาสภาพการปฏิบัติงานของครูสังคมศึกษารายกับหญิง ด้านการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์	106
29	เปรียบเทียบปัญหาสภาพการปฏิบัติงานของครูสังคมศึกษารายกับหญิง ด้านอัตราการทำงาน	107

42	เปรียบเทียบปัญหาสภาพการปฏิบัติงานของครูสังคมศึกษาที่มี ประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน ด้านระบบการปฏิบัติงาน . . .	121
43	เปรียบเทียบปัญหาสภาพการปฏิบัติงานของครูสังคมศึกษาที่มี ประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน ด้านเพื่อนร่วมงาน	122
44	เปรียบเทียบปัญหาสภาพการปฏิบัติงานของครูสังคมศึกษาที่มี ประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน ด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน	123
45	เปรียบเทียบปัญหาสภาพการปฏิบัติงานของครูสังคมศึกษาที่มี ประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน ด้านสวัสดิภาพและความมั่นคง ในอาชีพ	124

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย